

Wycena czcionkarskich matryc i punc znajdujących się w zbiorach Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi¹

Słowa kluczowe: matryce, punce czcionkarskie, eksponaty muzealne, metodyka wyceny, rzeczoznawstwo urzędzeń poligraficznych

1. Podstawa wykonania wyceny

Podstawą wykonania wyceny było zlecenie z dnia 27 marca 2019 roku udzielone przez Łódzkie Muzeum Książki Artystycznej Ósrodkowi Rzeczoznawstwa i Konsultingu SIMP-ZORPOT w Łodzi, skupiającemu niezależnych, tytułarnych rzeczoznawców w kilkudziesięciu specjalnościach, m.in. w dziedzinie maszyn oraz urzędzeń poligraficznych.

2. Przedmiot i zakres wyceny

Przedmiot wyceny stanowiło oszacowanie wartości kolekcji zabytkowych punc (stalowych stempli) i matryc służących do odlewania czcionek, zgromadzonych przez Jadwigę i Janusza Tryznów w Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi.

Muzeum Książki Artystycznej zostało powołane przez fundację *Correspondance des Arts*, założoną przez Janusza Tryzno. Ma siedzibę w Łodzi przy ul. Tymienieckiego 24 i jest organizacją pożytku publicznego. Powstało jako miejsce inspiracji i propagowania idei książki artystycznej. W zbiorach muzealnych, obok książek artystycznych, znajduje się kolekcja unikalnych urzędzeń drukarskich, praktycznie niespotykanych już w przemysłowych zakładach poligraficznych, służących m.in. do odlewania metalowych czcionek, a także kompletny ciąg technologiczny ich wykorzystania w technice drukowania typograficznego oraz introligatorstwie. Znajduje się tam także pracownia monotypowa, w której można wykonywać różne prace giserskie i zecerskie. Tę działalność można rozwijać dzięki utworzeniu skatalogowanego magazynu matryc i punc. Zasadniczy zrąb tego zbioru stanowią matryce odkupione po likwidacji Odlewni Czcionek w Warszawie w 1992 roku.

Zakres wyceny został ustalony w wymienionym na wstępie zleceniu z dnia 27 marca 2019. Wycenę wykonano według stanu technicznego i wartości obiektów na dzień 8 maja 2019 roku.

[1] Artykuł opracowany na podstawie *Raportu z wyceny zbioru matryc i punc służących do wytwarzania czcionek drukarskich w zbiorach Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi*. Wyceny dokonał

w maju 2019 roku autor artykułu, certyfikowany rzeczoznawca Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, nr cert. 3242 [przypr. red.].

Magazyn zabytkowych punc oraz matryc do odlewania czcionek
w Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi

3. Cel wyceny

Wycenę wykonano w celu przedstawienia wartości przedmiotowego zbioru w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

4. Informacje wykorzystane przy wycenie

4.1. Informacje źródłowe

- inwentaryzacja wycenianych obiektów przedstawiona przez Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi – stan na dzień 8 maja 2019 r.
- dokumentacja wycenianych składników zbiorów zawarta w kartach ewidencyjnych eksponatów znajdujących się dyspozycji Muzeum Książki Artystycznej; wersja elektroniczna na stronie internetowej www.kustos24.pl.
- informacje na temat wycenianych składników zbiorów uzyskane od pracowników Muzeum – aktualnego właściciela i użytkownika zabytkowej kolekcji.

4.2. Podstawy prawne

- Rozporządzenie Min. Finansów z 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – Dz.U. Nr 6, poz. 35.

- Rozporządzenie Min. Finansów z 19 stycznia 1999 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – Dz.U. Nr 6, poz. 39.
- Rozporządzenie Min. Finansów z dnia 9 grudnia 1999 zmieniające rozporządzenie w sprawie amortyzacji środków trwałych – Dz.U. Nr 100, poz. 1170.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – Dz.U. Nr 141, poz. 1179.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw – Dz.U. Nr 141, poz. 1182.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r – Prawo bankowe – Dz.U. nr 140, poz. 939. Kodeks Cywilny.

4.3. Informacje merytoryczne

Informacje uzyskane za pośrednictwem witryn internetowych u producentów ocenianych maszyn oraz firm handlujących maszynami używanymi:

- <http://www.book.art.pl/>,
- <http://www.swiatdruku.eu/Czytelnia/Z-ostatniej-chwili/Mix-News/Muzeum-Ksiazki-Artystycznej-ma-juz-25-lat>,
- http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-0b68f12f-f1ef-4bf9-aaf2-3589b2ddac19/c/Tomaszewski_Odlewnia_1_2013.pdf,
- <https://docplayer.pl/8215506-Ksiazka-drukowana-opracowanie-iwona-supronowicz.html>,
- <https://grafmag.pl/artykuly/w-swiecie-typografii-krotka-historia-pisma>,
- <http://zeczernia.com/html/?p=2613>,
- https://www.researchgate.net/publication/273770117_Krotka_historia_odlewania_pod_cisnieniem_Short_history_of_pressure_die_casting,
- <https://d2d.pl/produkt/andrzej-tomaszewski-giserzy-czcionek-w-polsce/>,
- https://jmn.pl/obrazki/zygfryd/smuga_cienia.html,
- <https://niepodlegla.gov.pl/komunikat-prasowy/brygada-odnaleziona-polatach-czcionka-zdigitalizowana-i-dostepna-dla-wszystkich/>,
- http://www.cobrpp.com.pl/actapoligraphica/uploads/pdf/AP2018_01_Tomaszewski.pdf,
- <https://sprzedajemy.pl/temat/czcionka+drukarska>,
- <https://kurierlubelski.pl/ukradl-czcionki-drukarskie-z-teatru-nn/ar/508335#wiadomosci>,
- <http://www.policja.pl/pol/aktualnosci/158472,Zatrzymany-za-kradziez-czcionek-drukarskich-o-wartosci-50-tysiecy-zlotych.html>, itp.

Informacje uzyskane z prac drukowanych – książek, artykułów i materiałów konferencyjnych:

- Bieranowski J., *Metody wyceny maszyn i urządzeń technicznych*, W: Materiały II Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Szacowania wartości technicznego majątku ruchomego”, Łódź–Rydzyna, listopad 2007 r.

- Ciurapski R., Zdziennicki Z., *Przegląd metod określania stopnia zużycia obiektów technicznych w trakcie ich eksploatacji*, w: Materiały II Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Szacowania...
- *Katalog Wyrobów Odlewni Czcionek*, Warszawa 1973, Wydawnictwo Katalogów i Cenników.
- Lewandowski S., *Poligrafia warszawska 1870–1914*, Warszawa 1982, Książka i Wiedza.
- Neuman Z., *Oszacowanie wartości godziwej maszyn i urządzeń wyprodukowanych jednostkowo i przed wielu laty, przy braku podstawowych danych*, w: Materiały II Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Szacowania...
- Tomaszewski A., *Odlewnia czcionek Samuel Orgelbranda Synów*, „Acta Poligraphica”, 2013, nr 1, COBRPP; także referat z sesji naukowej „Samuel Orgelbrand (1810–1868)” w Instytucie Informacji naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 26 października 2010 r.
- Tomaszewski A., *Rewitalizacja kroju pisma Brygada*, „Acta Poligraphica”, 2018 nr 11, COBRPP.
- Wzornik krojów pism firmy Monotype, odlanych z matryc znajdujących się w zasobach Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi wydany nakładem Muzeum Książki Artystycznej.

Informacje uzyskane temat kosztów robocizny prac ślusarskich, grawerskich i obróbki cieplno-chemicznej w przemyśle i rzemiośle.

5. Zastrzeżenia

Niniejsze opracowanie oraz wartości w nim zawarte są ważne wyłącznie dla celu określonego w rozdziale 2. *Przedmiot i zakres wyceny* oraz w rozdziale 3. *Cel wyceny*.

Wycena ta (operat) nie może być publikowana w całości lub w częściach w jakimkolwiek dokumencie bez pisemnej zgody autorów i bez uzgodnienia z nimi formy i treści takiej publikacji.

Autor opracowania przyjmuje w dobrej wierze dane dotyczące stanu prawnego przedmiotu wyceny oraz inne dane przekazywane przez zleceniodawców, niezbędne do wykonania niniejszego opracowania.

Autor opracowania nie ponosi odpowiedzialności za nieuwzględnienie w operacie szacunkowym ewentualnych wad fizycznych przedmiotów wyceny, których występowania nie można było stwierdzić przy dokonywaniu oględzin, ani na podstawie dostarczonej przez zleceniodawców dokumentacji.

Rzeczoznawca nie posiada żadnych związków rodzinnych lub gospodarczych ze zleceniodawcą lub jego przedstawicielami, mających wpływ na bezstronność opinii.

6. Informacje o wycenianym zbiorze matryc i punc

Produkcja czcionek drukarskich, począwszy od czasów Gutenberga, odbywała się w trzech podstawowych etapach:

Rytowanie w stali pojedynczych liter lub znaków pisarskich, które stanowiły matrycę wyjściową – tak zwane „punce” (z niem.: *die Puntze*), inaczej zwane stemplami. Wypukłą literę grawerowano na górnej powierzchni stalowej sztabki, którą potem hartowano.

Następnie punce (stemple) przykładano do grubych, najczęściej miedzianych (lub stopów miedzi z cyną) blaszek i uderzeniem młotka mincerskiego (lub prasy) wybijano w nich litery lub inne znaki drukarskie. W ten sposób powstawała matryca tworząca formę do odlewania oczka czcionek. Matryca była trwałym elementem do wielokrotnego użytku. Z czasem, do przenoszenia rysunku litery na wypolerowaną powierzchnię stalowej sztabki stempla zaczęto używać pantografu grawerującego kształty według szablonów uprzednio przygotowanych w dużym powiększeniu. Dzięki użyciu pantografu można było już zrezygnować z wybijania stemplem na rzecz bezpośredniego grawerowania matrycy. Stosowano również inne metody przygotowania matryc, np. wytwarzanie na odpowiedniej formie (najczęściej na oczku gotowej czcionki) galwanicznej „koszulki” z twardego metalu, np. niklu. Matryce, niezależnie którą metodą wykonane, musiały być wyjustowane, czyli dokładnie zwymiarowane tak, aby odlewane z nich czcionki miały wymiary zgodne z całym kompletem danego kroju i wielkości (stopnia) oraz aby wszystkie znaki tworzyły idealną linię pisma.

Ostatnim etapem tworzenia czcionek było ich odlewanie. Czcionki odlewano ze stopu drukarskiego, który składał się najczęściej w 67% z ołowiu, 28% antymonu i 5% cyny. Trwałość czcionek była stosunkowo niewielka i zużywały się podczas drukowania pod wpływem tłoczenia i ścierania. Po zakończeniu druku nakładu oceniano ich stan i w zależności od oceny część czcionek z rozebranego składu trafiała do ponownego użycia, natomiast czcionki których oczko litery było zniszczone przetapiano i odlewano nowe z istniejących matryc.

Produkowane w ten sposób czcionki wykorzystywano do ręcznego lub mototypowego składania tekstów i tworzenia form do drukowania typograficznego. Ten sposób stosowano do połowy lat 90. ubiegłego stulecia. Rozwój innych, wydajnych technologii drukowania i składania tekstów spowodowały, że klasyczny druk z wykorzystaniem ręcznego składu z pojedynczych czcionek pozostał w użyciu głównie w „skansenach” drukarstwa, oficynach bibliofilskich i artystycznych, do tłoczenia specjalnych druków.

Wyceniane zbiory matryc i punc, w najstarszej swojej części pochodzą z przełomu XIX i XX wieku, kiedy przodującą pozycję w produkcji czcionek na terenie dawnej Polski zajmowały zakłady Towarzystwa Orgelbranda i Synów. Szczególnym osiągnięciem literniczym giserni Orgelbrandów były oryginalnie zaprojektowane kroje pism żydowskich – hebrajskich oraz jidisz. Były to głównie pisma nazywane: Meruba, Welisz (Welesz) i Rasze. Produkowano także czcionki subtelnej pisanki kaligraficznej. Czcionki hebrajskie i jidisz sprzedawano nie tylko w drukarniach Królestwa Polskiego i Europy (Paryż, Wiedeń, Londyn, itd.), ale wysyłano do Jerozolimy, Nowego Jorku, Johanesburga, Algieru, Tunisu – słowem wszędzie, gdzie znajdowały się hebrajskie drukarnie. W dwudziestoleciu międzywojennym doskonały interes w Palestynie robiła odlewnia Idźkowski i S-ka, dysponująca mat-

Matryce (u góry) i punce (u dołu) w magazynie Muzeum Książki Artystycznej

rycami Orgelbrandów. Dwadzieścia cztery pisma hebrajskie z giserni Orgelbrandów można było jeszcze odnaleźć w 1954 r., w katalogu państwowej Odlewni Czcionek, która powstała na bazie odlewni Idźkowskiego.

W 1919 roku firmę Orgelbrandów wystawiono na licytację, na której kupili ją drukarze – bracia Kazimierz i Eugeniusz Koziańscy. Prowadzili oni działalność giserską do 1937 roku, kiedy Tadeusz Drozdowski całe wyposażenie i zasób matryc odlewni Koziańskich zakupił dla odlewni Jan Idźkowski i S-ka. Maszyny rozmontowano i sprzedano na złom, matryce zaś włączono do repertuaru pism nowego właściciela. Odlewnię Idźkowski i S-ka znacjonalizowano po II wojnie światowej i do 1992 działała w tej samej siedzibie przy ulicy Starościnskiej jako Odlewnia Czcionek w Warszawie. Po likwidacji zakładu uratowany przed złomowaniem zbiór matryc trafił do Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi, prowadzonego przez Jadwigę i Janusza Tryznów. Pośród przejętych matryc znajdowały się również takie, które pamiętały gisernię Orgelbrandów.

W ostatnim okresie czasu zbiory zostały skatalogowane (opisane i sfotografowane). Pełny wykaz matryc i punc znajduje się na portalu www.kusztosz24.pl, na zamieszczonych tam kartach katalogowych eksponatów podano m.in.: krój pisma, jego odmianę oraz stopień. Poniżej przedstawiono alfabetyczną listę matryc krojów pism znajdujących się w zbiorach Muzeum Książki Artystycznej².

Ahad Haam, Akademickie, Angelus, Arabskie, Aspazja, Atlantic,
Baccarat, Bałtyk, Bez nazwy, Biletowe, Biskra, Blok, Bona, Brygada,
Chaim, Columbia, Cyklop,
Derby, Didot,
Elite, Excelsior,
Fraktura, Futura, Futurum
Garnitur, Gejsza, Gnom, Gopło, Gotyk, Grażdanka,
Greckie, Grotesk,
Hebrajskie, Helios,
Jakiel, Jubileuszowe,
Kairo, Kaligraficzne, Kamienne, Kolonial, Kometa, Konsul, Korynna,
Labor, Le Cochin, Lessing, Limba,
Megalit, Marschal, Maszynowe, Mewa, Minerwa, Mirjam, Modena,
Naudin, Narew, Nicolas Cochin, Nil, Noblesse, Nowa Meruba, Nuty, Nysa,
Paneuropa, Pismo Liscia, Półtawski,
Renesans, Rex, Rondo, Rosyjski,
Sejmowa, Silesia, Słowiańskie, Stein, Stella, Suez, Szachy, Szkolne,
Tel Aviv, Torpedo, Toruńska,
Udina,
Victoria,
Walbaum, Wandin, Welisz, Wencelas, Weneda, Weona, Wisła,
Znaki i Obwódki.

[2] Pełną listę wraz z liczbą kompletów poszczególnych stopni pism publikowaliśmy w: A. Tomaszew-

ski, *Rewitalizacja kroju pisma Brygada*, „Acta Poligraphica”, wol. 11/2018, s. 7–22 [przypr. red.].

Punce gotyckiego kroju pisma
z kolekcji Muzeum

Sumarycznie w zbiorach Muzeum Książki Artystycznej znajduje się 122 936 sztuk matryc odlewniczych oraz 2 195 sztuk punc.

Nie wykonywano osobnej dokumentacji zdjęciowej wycenianego zbioru matryc i punc, ponieważ istnieje zdigitalizowana kartoteka posiadanych przez Muzeum Książki Artystycznej zbiorów. Kartoteka obejmuje dokumentację zdjęciową poszczególnych eksponatów matryc i punc.

7. Wycena wartości zbiorów

7.1. Metodyka wyceny

Obiekty podlegające wycenie zostały wskazane przez zleceniodawcę. Weryfikację i ocenę stanu technicznego wycenianych obiektów przeprowadzono na podstawie inspekcji w miejscu przechowywania oraz informacji uzyskanych od przedstawicieli Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi – opiekunów zbiorów. Dodatkowe informacje na temat zbiorów i ich historii uzyskano na podstawie analizy obszernej literatury dotyczącej historii polskiej poligrafii, a w szczególności liternictwa stosowanego w poligrafii (zob. rozdz. 4.3.1. pkt 2, 3, 4, 5 i 6). Wizję zbiorów wykonano w kwietniu i maju 2019 r. w Muzeum. W oględzinach uczestniczyli Jadwiga i Janusz Tryzno. W opracowaniu wykorzystano także informacje zebrane na podstawie przeglądu stron internetowych związanych z tematem.

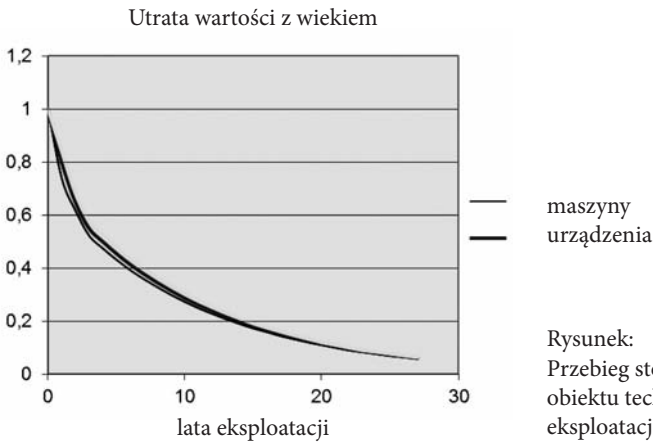
Wycena wartości rynkowej obiektów wykonywana jest najczęściej podejściem porównawczym z uwzględnieniem warunków rynkowych w danej branży, według cen podobnych obiektów w dniu wyceny. Przy wycenie uwzględnia się stopień zużycia obiektu, stopień utraty jego wartości oraz uwarunkowania rynkowe. Ponadto zgodnie z wytycznymi Federacji Stowarzyszenia Rzeczoznawców Majątkowych na pojęcie wartości rynkowej nie mogą być nałożone żadne więzy czasowe, w sensie ograniczeń czasu poszukiwania klienta. Zakłada się odpowiednio długi czas eksponowania przedmiotu sprzedaży na wolnym rynku, między innymi na rynku o nieograniczonym dostępie chętnych do kupna i sprzedaży. Nie spełniają tego warunku kryteria tzw. szybkiej sprzedaży lub sprzedaży wymuszonej, a także transakcje kupna-sprzedaży przeprowadzane przez instytucje bankowe, leasingowe oraz przez syndyków i likwidatorów majątku upadłych albo likwidowanych przedsiębiorstw. Instytucje te z natury rzeczy oczekują szybkiej sprzedaży, bez konieczności przetrzymywania przez długi czas sprzedawanych obiektów. Związane jest to ze znacznym obniżeniem ceny sprzedaży.

W przypadku obiektów technicznych, np. maszyn i urządzeń, dla których wtórny obrót rynkowy jest ograniczony, stosuje się podejście eksperckie, to znaczy, że wartość tych obiektów ustala się na podstawie, znanych z literatury fachowej metod analitycznych. Wartości rynkowe obiektów szacuje się zwykle w następujący sposób:

1. Wartość obiektu po pięciu latach jego eksploatacji przyjęto (zgodnie z zaleceniem VDI – *Verein Deutscher Ingenieure*) jako 45% jego wartości początkowej.
2. Dalej w metodzie tej przyjęto, że wartość obiektu zmniejsza się w szóstym roku jego eksploatacji o 9% od jego początkowej wartości, w roku siódmym o 8,8%, a począwszy od ósmego roku wartość obiektu wynosi 34,5% wartości początkowej (podanej w cenach bieżących) i zmniejsza się rocznie ze stałą wartością stopy wynoszącej ok. 8,75%, czyli w sposób wykładniczy z połowicznym okresem utraty wartości wynoszącym ok. 8 lat. (Podejście to jest dokonany przez autora niniejszej wyceny uogólnieniem metody zalecanej przez VDI dla obiektów starszych niż pięć lat).

Dla obiektów wieloletnich, rzadko występujących na rynku wtórnym, przyjmuje się hipotetyczną wartość „nowego” obiektu (określoną metodą od-tworzeniową lub na drodze analityczno-porównawczej, biorąc za podstawę ceny podobnych przedmiotów wytwarzanych w kraju lub importowanych, uwzględniając przy tym poziom nowoczesności rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych).

Rysunek przedstawia przebieg utraty wartości obiektu technicznego w zależności od czasu użytkowania. Założono 5% rozrzutu wartości.

Rysunek:
Przebieg stopnia utraty wartości
obiektu technicznego w latach
eksploatacji

Wyżej opisanej metody nie można jednak stosować w przypadku maszyn i urządzeń posiadających cechy zabytków (patrz rozdz. 4.3.1. pkt 9), dla których zalecane są inne metody wyceny.

Również w przypadku wyceny zbiorów matryc i punc wykorzystywanych do wytwarzania czcionek, wyżej opisane metody nie znajdują zastosowania z dwóch powodów:

1. Brak rynku dla tego rodzaju obiektów spowodowany zmianami technologii poligraficznej i, co za tym idzie, wycofanie składu ręcznego z drukarni przemysłowych (wyjątkiem są warsztaty drukarskie specjalizujące się w drukowaniu unikatowych druków artystycznych i bibliofilskich).

2. Brak ofert kolekcjonerskich dotyczących zbiorów matryc i punconów drukarskich. Można jedynie spotkać oferty sprzedaży gotowych czcionek, które gromadzą kolekcjonerzy.

7.2. Wycena

Uwzględniając wyżej przytoczone informacje, muzealny charakter zbioru, a także dobry stan techniczny matryc i punc, ich wartość oszacowano biorąc za podstawę koszt wykonania podobnych matryc, przy wykorzystaniu klasycznych technologii grawerskich. Oszacowano średnią pracochłonność prac grawerskich i ślusarskich koniecznych do uzyskania analogicznych punc i matryc, a następnie obliczono ich wartość stosując aktualne ceny roboczogodzin spotykane przy wykonywaniu podobnych precyzyjnych przedmiotów klasycznymi technikami wytwórczymi, ze znacznym udziałem prac ręcznych.

Z analizy świadomie wyeliminowano współczesne metody wytwarzania podobnych obiektów z wykorzystaniem obrabiarek CNC (maszyny sterowane cyfrowo) lub technologie druku przestrzennego, gdyż takie i podobne technologie odbierają wytwarzanym elementom ich niepowtarzalny, rękodzielniczy charakter.

Przy szacowaniu pracochłonności wytwarzania punc przyjęto:

– pracochłonność przygotowania trzpienia do dalszej obróbki	1 godz.
– pracochłonność prac grawerskich z wykorzystaniem prostych maszyn (grawerka z pantografem, grawerka ręczna, itp.) – średnio	6 godz.
– prace ślusarskie	2 godz.
– pracochłonność obróbki cieplno-chemicznej	2 godz.

Łącznie: 11 godz.

Przy szacowaniu pracochłonności wytwarzania matryc przyjęto:

– pracochłonność przygotowania wstępnego matrycy	1 godz.
– pracochłonność prac grawerskich z wykorzystaniem prostych maszyn (grawerka z pantografem, grawerka ręczna, itp.) – średnio	4 godz.
– prace ślusarskie	2 godz.
– pracochłonność obróbki galwanicznej (średnio)	1 godz.

Łącznie: 8 godz.

Przyjęte koszty robocizny (sprzedażnej):

– dla precyzyjnych prac (grawerka, szlifowanie, obróbka galwaniczna)	50 zł/godz.
– prace ślusarskie	22 zł/godz.

Uwaga:

do wyliczeń przyjęto ceny tzw. godziny sprzedażnej netto (bez podatku VAT), zakładając wykonanie przez firmę zewnętrzną.

Szacunkową wartość kolekcji podano w zamieszczonej Tabeli.

Tabela: Oszacowana wartość matryc i punc do wytwarzania czcionek drukarskich w Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi

Lp.	Rodzaj prac	Pracochłonność [rbg.]	Stawka rbg. [zł./godz.]	Liczba obiektów	Wartość [zł]
A Punce					
1.	Prace przygotowawcze	1	22,00	2.195	48.290,00
2.	Prace grawerskie (precyzyjne)	6	50,00	2.195	658.500,00
3.	Prace ślusarskie	2	22,00	2.195	96.580,00
4.	Obróbka cieplno-chemiczna	2	50,00	2.195	219.500,00
Razem:		11			1.022.870,00
B Matryce do odlewania czcionek					
1.	Prace przygotowawcze	1	22,00	122.938	2.704.636,00
2.	Prace grawerskie (precyzyjne)	4	50,00	122.938	24.587.600,00
3.	Prace ślusarskie	2	22,00	122.938	5.409.272,00
4.	Obróbka galwaniczna	1	50,00	122.938	6.146.900,00
Razem:		8			38.848.408,00
Łącznie:					39.871.278,00

Słownie: *trzydzieści dziewięć milionów osiemset siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście siedemdziesiąt osiem złotych*

8. Konkluzja

W niniejszym opracowaniu wyceniono punce i matryce do wykonywania czcionek drukarskich, znajdujące się w zbiorach Muzeum Książki Artystycznej. Niektóre z tych matryc są obiektami, których powstanie datowane jest na początek XX wieku. Kolekcja stanowi materialne dziedzictwo kulturowe, związane z polską poligrafią.

Opis wycenianych obiektów podano w rozdziale 6. tego raportu. Łącznie wartość rynkową wycenianych eksponatów do wykonywania klasycznych czcionek drukarskich oszacowano na kwotę:

39.871.278,00 zł

Słownie: *trzydzieści dziewięć milionów osiemset siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście siedemdziesiąt osiem złotych.*

Cenę poszczególnych obiektów podano w Tabeli w rozdziale 7.1.
Powyższe kwoty nie obejmuje podatku VAT.

Abstract

*Pricing of type moulds and counter-dies in collection
of Art Book Museum in Łódź*

The article describes a pricing method for the antique moulds and counter-dies used in type foundries. The collection is kept by an Art Book Museum in Łódź. This pricing, to be presented to Ministry of Culture and National Heritage, has been prepared by the author – a certified appraiser of graphic arts equipment.